

ÆTT OG ANNET

Løssalg kr 15,-

Årgang 28 Utgave 73

Grenland Ættehistorielag

Juni 2007

GASMANN – en gammel svensk bergmannsslekt med stor spredning ved norske jernverk

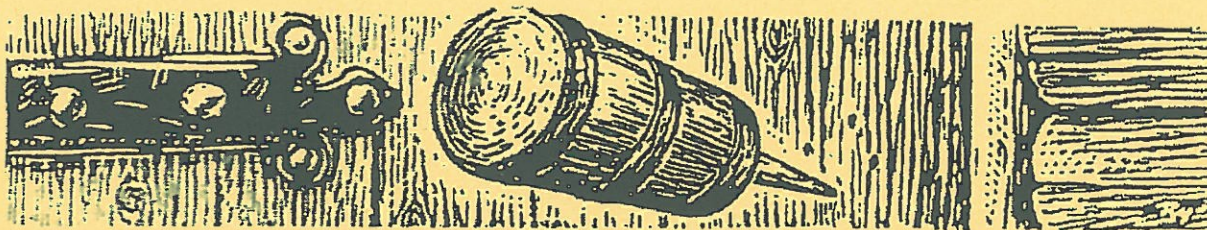

N. E. GASMANN.

Del 1 av en artikkel av Oddbjørn Johannessen

Innhold:

Side 2–3	Budstikka nr. 2–2007	Redaktøren
Side 4	Styret 2007	Redaktøren
Side 5–12	Gasmann—En gammel svensk bergmannsslekt med stor spredning ved norske jernverk, del 1	Oddbjørn Johannessen
Side 12	Grenland Ættehistorielag 35 år i 2008!	Redaktøren
Side 13	Referat fra årsmøtet i Grenland Ættehistorielag	Redaktøren
Side 14	Årsmelding Grenland Ættehistorielag 2006	Redaktøren
Side 15	Regnskap for Grenland Ættehistorielag 2006	Tor Ellefsen/Redaktøren
Side 16	Sverigeturen mai 2007	Kersti Sorter
Side 17	Amerikabesøk	Hermod H. Monsen og Gard Strøm
Side 17	Lån en slektsforsker	Redaktøren
Side 18	Slektsforskerdagen 2007	Redaktøren
Side 18	Digitalisering av kilder—status	Redaktøren
Side 19	Invitasjon til medlemstur til Nauen og Vestfold Slektshistorielag	Styret
Side 20	Invitasjon til medlemsmøte 25. september	Styret

Budstikka nr. 2—2007

Redaksjonen:

Redaksjonen består av Terje Rehn Holm-Johnsen som også er ansvarlig redaktør, Per Stian Bjørnø Kjendal og Jan Christensen. Dersom du vil ha en artikkel til Ætt og Annet tar du kontakt med en av oss.

Terje nås på 35 56 62 65 eller epost porsgrunn@online.no.

Per Stian finner du på 35 55 66 66 eller epost kjendal@online.no.

Jan finner du på 35 52 47 08 eller på epost jan@slekt.org.

Dere kan også sende epost til grenland@grenlandslekt.no.

Frister for artikler er:

1. februar - 1. mai - 1. september

Redaksjonen tar ingen ansvar for innholdet og konklusjoner i artikler trykket i Ætt og Annet.

Vil du komme i kontakt med oss?

Dersom du er slektsforsker, men ikke er medlem hos oss, ELLER dersom du kjenner noen som driver slektsforskning, så ta kontakt med oss.

Du når oss på flere måter:

EPOST:

grenland@grenlandslekt.no

HJEMMESIDE:

www.grenlandslekt.no

POSTADRESSE:

Grenland Ættehistorielag

Postboks 169

3901 Porsgrunn

KONTONUMMER:

Postgironummer 0540 08 73048

KONTINGENT:

Enkeltperson kr. 100/år. Ektepar kr 120/år. Personer i Norden kr 150/år og personer uten Norden kr 180/år.

Turer:

Det er kommet ønske om å ta turer til de forskjellige arkivene her i landet. For eksempel Statsarkivet på Kongsberg, Riksarkivet i Oslo, Byarkivet i Oslo, Aust-Agder arkivet og lignende.

Dersom det er medlemmer som vil være med så kan dere ta kontakt med Harald V. Eikland i styret. Det

Utvide møter høsten 2007

Det er blitt etterlyst tema for våre utvidede møter. Derfor har vi bestemt oss for å ha presentasjon av ulike dataprogrammer for slektsforskning.

På det utvidede møtet 16. oktober skal Tore Granly presentere Embla. 20. november skal Terje Holm-Johnsen presentere Brother's Keeper.

Dette blir bare en introduksjon for nybegynnere, eller for de som vurderer å skifte program. Selve introduksjonen vil vare rundt 30 minutter.

Våren 2008 vil vi forsøke å få presentert TMG.

E-post

For å nå våre medlemmer lettere har vi ønske om å få opprettet en e-post liste. Vi kommer til å bruke lista ved informasjon om møter, eller endringer i disse.

Dersom du vil være med i en slik e-post liste så sender du en e-post til kasserer@grenlandslekt.no

E-post listen vil ikke bli misbrukt til reklame eller annet, men er kun et tilbud til dere som medlemmer til å motta informasjon fra oss på en rask, enklere og billigere måte.

Møteplan høsten 2007

4. sept.	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek	Vakter: Terje, Harald og Kari
18. sept.	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek	Vakter: Kersti, Jørn og Tore
25. sept.	Medlemsmøte på Eidanger Menighetshus, se side 20	
2. oktober	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek	Vakter: Audhild, Thor og Tor
16. oktober	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek (utvidet)	Vakter: Terje, Harald og Kari
30. oktober	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek	Vakter: Kersti, Jørn og Tore
6. november	Medlemsmøte i GS bankens lokaler i Skien, mer informasjon i neste nummer.	
20. november	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek (utvidet)	Vakter: Audhild Thor og Tor
24. november	Julebord. Sett av dagen. Mer informasjon i neste nummer.	
4. desember	Byttemøte på Porsgrunn bibliotek	Vakter: Terje, Harald og Kari

Alle bibliotekmøter er fra kl 17 – 19. De utvidede møtene fortsetter i andre etasje frem mot kl 21.

Julebord 2007

Vi vil også i år forsøke oss på et julebord. I år blir det tidligere enn i fjor. 24. november er datoen og vi treffes igjen på Hammond Cafe i Porsgrunn. Nærmere informasjon med pris osv. får dere i neste nummeret av Ætt og Annet.

Har dere meldt adresseforandring?

Send adresseendring til sekretær eller kasserer umiddelbart. Dermed unngår vi merkostnader eller i verste fall det faktum at du ikke får medlemsbladet til tida.

Nye medlemmer:

Inger-Helene Hansen, Stathelle—Bjørn Tore og Toril T. Kjendal, Porsgrunn—Kartni Ravsnfjall, Hoyvik, Færøyene.

VELKOMMEN TIL OSS

Gaver til laget: Fra Helge Henriksen har vi fått en bok. Det er et bind av Norske gårdsbruk fra Buskerud. Fra Per Stian Bjørnø Kjendal har vi fått 1 laserskriver og et microfilm-apparat. Tusen takk!

Blader, CD'er og bøker til salgs!

Alle tidligere nummer av Ætt og Annet er tilsalgs. Det er opptrykk av de tidligere nummerene og koster 15 kr per blad. Det gis imidlertid rabatter ved kjøp av mange blad.

Jubileumsboka Ætt og Annet 2003 som vi ga ut i 2003 selges nå for kr. 100/stk.

Vi har en rekke CD'er til salgs.

CD1 inneholder skolehistorie fra Gjerpen,

CD2 inneholder dokumenter knyttet til Gjemsø Kloster i Skien,

CD3 er militære ruller fra Telemark.

CD4 er ikke til salgs,

CD5 er Presteattester fra Bø og Lunde,

CD6 er Presteattester fra Bamble,

CD7a/b er Presteattester fra Skien.

CD8 er Presteattester fra Gjerpen, Siljan og Sauherad,

CD9 er Presteattester fra Eidanger,

CD10 er avskriftene av Gjerpen kirkebok samt skifter (også endel annet "fyllstoff" – disse har tidligere vært solgt på disketter).

CD11 er Presteattester fra Porsgrunn og Siljan.

Ta kontakt med kasserer eller sekretæren. Når det gjelder kjøp av CD kan dere også kontakte Jan Christensen direkte. Dere når han på 35 52 47 08. Bestillinger kan også skje via grenland@grenlandslekt.no.

Lederen har ordet

Når dette skrives (10. juni) er det mer enn 30 grader ute, og det er få av oss som har så mye tid til å tenke på slektsforskning. Det er forståelig, og vi ser jo også at slektsforskningen gjerne blir prioritert ned i sommermånedene. Jeg gjør vel også det, men som leder og redaktør må jeg nok jobbe litt med bladet også, selv om sommeren har meldt seg rekordtidlig.

Siden forrige nummer har vi hatt to medlemsmøter, det ene i kombinasjon med årsmøtet. På årsmøtet takket Per Stian for seg. Hans innsats i Grenland Ættehistorielag er stor, og han har vært med å fornye laget. Aasmund Feier-Bangen og Morten Harangen har vært foredragsholdere på disse medlemsmøtene.

I august har vi invitert oss selv bortover til Nauen på Barkåker hvor Vestfold Slekthistorielag holder hus. Vi har nok noen tanker om selv å få et slikt flott sted, og hvorfor ikke søke til våre naboer i øst for å be om råd?

Vi har begynt å innse at vi trenger et annet lokale enn det vi i dag disponerer på biblioteket. Årsaken til det er blant annet plassen, og vi ser at vi trenger et utvidet tilbud for å lokke medlemmene inn til oss.

Jeg tror også det blir tid til en del direkte spørsmål rundt slekter fra Vestfold. Vi håper at mange får lyst til å være med bortover. Det blir også en omvisning på Nauen klokkestøperi.

Fremover er det også planlagt et medlemsmøte med Kristian Hunskaar, introduksjon i slektsforskerprogram, flere uformelle turer samt et julebord. Jeg vet det er tidlig å snakke om dette, særlig med tanke på den varmen som er nå. Men julebordet i fjor ble så vellykket at jeg ber dere om å huke av datoen i almanakken allerede nå.

Ha en fortsatt god sommer og vel møtt tilbake til høsten.

Terje Rehn Holm-Johnsen

Styret for 2007

**Etter årsmøtets valg, og styrets egen konstituering,
ser årets styre slik ut:**

Leder: Terje Rehn Holm-Johnsen
Telefon: 35 56 62 65/47 90 42 25
E-post: leder@grenlandslekt.no

Nestleder: Thor Wølner Gundersen
Telefon: 35 52 27 84
E-post: two-gun@

Sekretær Karl Aabelvik
Telefon: 35 51 29 25
E-post: sekretaer@grenlandslekt.no

Kasserer Tor Ellefsen
Telefon: 35 55 53 97
E-post: kasserer@grenlandslekt.no

Arkivar Kersti Sorter
Telefon: 35 97 21 57
E-post: arkivar@grenlandslekt.no

Webmaster Tore Granly
Telefon: 35 97 62 05
E-post: lagskontakt@grenlandslekt.no

Styremedlem Jørn Olsen

Varamedlem Audhild Dahl

Varamedlem Harald Valstø Eikland

Av Oddbjørn Johannessen

Deler av Gasmann-slekta er godt kjent for mange historisk interesserte i Grenland. Jeg skal i det følgende prøve å sette fokus på slektas opprinnelse som en gammel svensk bergmannsslekt fra Silvberg i Dalarna – for så å følge den greinen som vokste inn i Norge og bredte seg utover til de fleste sør-norske jernverk i løpet av 1700-tallet.

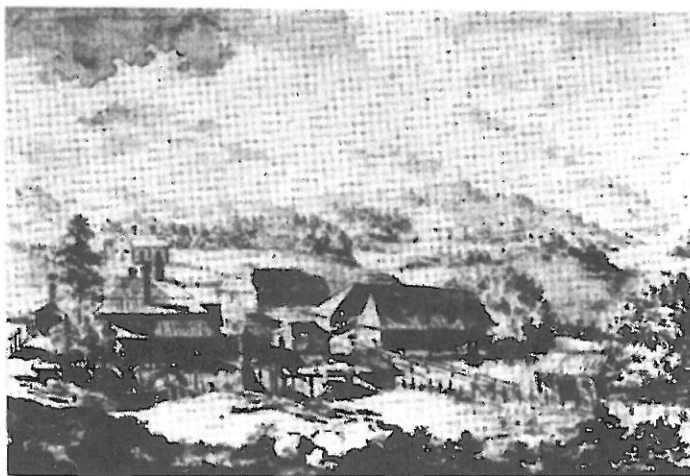
Den første i slekta som kan dokumenteres, er Gillius Gatzman («Mäster Gillius»), som i 1630-årene bygde, eide og drev Bråfalls jernhytte i Silvberg sogn i Södra Dalarna. Kildene spriker noe m.h.t. nøyaktig når jernhytta ble etablert. Det fantes ei hytte der allerede da Gillius Gatzman kom dit. Om det var denne han bygde om og forbedret, eller om det var snakk om ei helt ny hytte, er uklart. Ifølge Gottfrid Hillerström (*En bok om Silvberg. Hyttor, hammarsmedjor och kvarnar i Silvberg*, 1973) ble Gatzmans hytte privilegert 7/4 1638, men han hadde da allerede drevet den noen år – muligens fra 1634. Fra 19/10 1641 hadde han dessuten privilegium på Bråfalls gruve. Disse opplysningene er også med i boka *Vallonerna* av Karl Kilbom (Tiden, 1958), der 1637 angis som året der Gillius Gatzman bygde sin første hytte. I 1684 ble denne hytta revet av arvingene, og ei ny og større hytte ble satt opp. Den var i drift helt til 1756 og ble regnet som ei av de beste jernhyttene i Södra Dalarna. Når det gjelder Bråfalls gruve, er den (jf. *Gruvor i Silvberg* av Gunnar Dicander, 1997/2000) den eldste skriftlig dokumenterte gruva i Tuna-bygda (som Silvberg er en del av). Den er nevnt i bevarte dokumenter fra år 1440. Arkeologen Fredrik Sandberg ved Dalarnas museum mener å kunne påvise, ved hjelp av C14-analyser, at det har vært gruvevirksomhet i Bråfall helt fra høy- og seinmiddelalderen, og at det eldste kullhuset kan dateres til andre halvparten av 1400-tallet (ref. e-post fra Leif Stenberg).

Hvor kom Gillius Gatzman fra? Det finnes ingen sikre kilder som kan fortelle oss det. At han ikke var svensk, er imidlertid sannsynlig. Gillius-navnet kan tyde på vallonsk opphav (jf. f.eks. Gilius de Besche, Gilius de Flon m.fl.), mens Gatzman (som er den navneformen som vanligvis er brukt i svenske primærkilder) høres tysk ut. Hillerström hevder at Gatzmans jernhytte hadde åttekantet pipe – etter *tysk* mønster. En G. Gilliusson nevnes som medeier av Risshyttan – også den i Silvberg – i 1614. Han *kan* være en slektning. Ellers fantes det en «rännverksmästare» Anders eller Andreas Gassman ved Ortala bruk/Älthammar bruk i Roslagen i første del av 1600-tallet.

Før vi går videre – litt om navnet: I svenske 1600- og 1700-tallskilder skrives det altså vanligvis Gatzman (eller Gatsman). Gillius Gatzmans sønn Hans, som vi om litt skal følge til Norge, blir i norske kilder vekselvis kalt Gadzman, Gastmand og Gasmand. Etter hvert ser vi en «normalisering» til Gasmann hos etterslekta (men også

andre varianter forekommer, f.eks. Garsman i den eldste ministerialboka for Bamble).

Plassen tillater ikke at «hele» slektshistorien fortelles her. Derfor vil det følgende først og fremst være en så komplett slektsoversikt som mulig fram til rundt 1800, ispedd enkelte kommentarer til noen av de personene som har markert seg spesielt. Et interessant moment som det bør sies noe om, er den sannsynlige årsaken til at en av Mäster Gillius' sønner flyttet over norskegrensen. Etter at Gillius Gatzman døde i 1676, ble Bråfalls-hytta overtatt av hans barn. Hvem av dem som var hovedansvarlig, vet vi ikke sikkert. Det vi vet, er at Gatzman-arvingene på et eller annet tidspunkt hadde havnet i et håpløst gjeldsforhold til eieren av det nærliggende Grängshammar bruk, Ingrid Boij. Her må det føyes til at den svenske jernverksstrukturen var noe annerledes enn den norske, ved at masovner og stangjernshammere vanligvis var separate enheter med ulike eiere. Grängshammar bruk hadde imidlertid utviklet seg til å bli en svær og dominerende enhet i området, og Bråfalls-hytta, som altså var eid av Gatzman-familien, sto på Grängshammars grunn – og var dessuten brukets hovedleverandør av såkalt «tackjärn». Ifølge avhandlingen *Jord och gäld. Social skiktning och rättslig konflikt i södra Dalarna ca 1650-1850* av Maria Ågren (Uppsala 1992) ble det, etter en tvist som hadde pågått i tre år, i 1688 inngått en avtale mellom Gatzman-arvingene og Ingrid Boij om at sistnevnte skulle få kjøpe masovnen i Bråfall for 600 daler koppermynt. Dette var imidlertid ikke nok til å dekke gjelda. Det gjensto ennå en sum på 1971 daler! Avtalen gikk derfor videre ut på at Gatzman-arvingene skulle levere 600 skippund «tackjärn» årlig i tre år til Grängshammar.

Grängshammar bruk.

Maria Ågren gjør Hans Gatzman til den hovedansvarlige, og det kan vel forsvares ut fra at han er den av Gillius' sønner som uten avbrudd bor i Bråfall – men også en av brødrene hans, samt ektemann nr. 2 til en annen av brødrenes enke, er nevnt som «inbrukare» av hytta. Maria Ågren skriver ellers at det ser ut til at avtalen med

Ingrid Boij ble oppløst i og med at Hans Gatzman døde kort tid etter inngåelsen (dvs. ca. 1689). Her tar hun feil, og sannsynligvis blander hun Hans sammen med broren Gilius Giliusson Gatzman, som døde i 1689. En annen av brødrene, Petter Giliusson Gatzman, døde også kort tid etter (1691). Hans er imidlertid ikke å finne blant de begravede i Silvbergs kirkebøker. Hvorfor? Ganske enkelt fordi han stakk av fra det hele. Han forsvinner fra husforhørs-protokollene et stykke ut i året 1689 – og dukker rett etter (1689/90) opp som masmester ved det lille (og nå nesten glemte) Repshus jernverk i Eidskog, Hedmark. Han har muligens hatt følge dit med en annen svenske, Lars Robsahm fra nabosognet Söderbärke. Det var sistnevnte som drev Repshus jernverk. Litt senere, på slutten av 1690-tallet, er begge å finne ved Hakadal verk – Robsahm som (med)jeier og Hans Gatzman (Gadzman) som masmester.

Gasmann-slekta har jeg funnet representanter for ved følgende norske jernverk: Repshus verk, Odal verk, Hakadal verk, Dikemark verk, Eidsfos verk, Fritzøe verk, Vigeland verk, Sørødal verk, Kongsberg verk (+ sølvverket), Næs verk, Egelands verk, Fossum verk, Bolvik/Herre verk og Moss verk – med hovedtyngden på de fire sistnevnte.

Resten av slektshistorikken velger jeg å flette inn i oversikten nedenfor.

Gillius Gatzman, muligens av vallonsk eller tysk opphav (eller begge deler). Død i Bråfall, Silvberg 1676. Antakelig gift to ganger: 1) med ei vi ikke vet navnet på; 2) med Margaretha Zachariasdotter, død 1673. Det er umulig å vite hvem av barna som tilhører hvilket kull. Følgende er meddelt av den svenske slektsforskeren Nils-Gunnar Eriksson, med referanse til *Gattzman-släkten från Bråfall i Silvberg* av Sven-Eric Dahlgren: «Utdrag ur domboken 1646: Den I Junij höltz extraordinarie ting uthi Kolabo och Sätters Sockn sid 30. Samma dagh stältes för rätten Gilius i Bråfall een gift man och anklagades för det han hafver lägrat sin pijga Karin be:dh född uthi Folekerna Sochn, hwilken och af lägersmålet är hafvande worden och födt barn emädan Gilius detta frijwilligt bekände ty kunde han intet frijas ifrå det straf som be., Gudz och wärldzlig lagh derom måler Icevit (?) 20 Cap högmb 5 opp, samme Gilius är een gång tillförne fälter ifrå lifvet för samma syndh». Det ser imidlertid ut til at Gillius bragte en viss balanse i regnskapet ved også å være en flittig giver til kirken. Ifølge kirkeregnskapene ga han flere ganger både penger og mat til de fattige, og han bidro dessuten i 1664 til innkjøp av en lysekrone i messing med «tvenne armrader» til Silvbergs kapell.

II1. *Ursilia Giliusdtr. Gatzman*, f. ca. 1623, død i Silvberg 1711. Muligens gift.

II2. *Hans Giliusson Gatzman*, f. ca. 1628 (?), død ved Egelands verk i Søndeled 1734. Kirkeboka for Gjerstad forteller at han da var 106 år. Dette er sikkert ikke korrekt. I 1701-manntallet for Hakadal er alderen satt til

60 år – antakelig en avrunding som heller ikke er korrekt. Sannsynligvis var han født en gang i 1630-årene. Det kan jo – for kuriositetens skyld – føyes til at bladet «København Posttrytter» skrev året etter at han døde, at han var i sitt 119 år! Hans Giliusson Gatzmans karriere må ha forløpt omtrent slik: oppvokst i Bråfall, bosatt samme sted fram til 1688. I 1688 og et stykke ut i 1689 bosatt på to gårder tilhørende Grängshammar bruk: Bygningen og Backegården. Fra ca. 1689/90 er han masmester ved Repshus verk i Eidskog – og fra ca. 1698 masmester ved Hakadal verk. Hvor lenge han var der, er uvisst – men fra 1709 er han, sammen med i hvert fall to av sønnene, å finne ved det nyopprettede Egelands verk i Søndeled. Da er han nok pensjonist. Sønnen Gilius Hansen Gasmann er hammersmed (i praksis antakelig mester), mens sønnen Petter Hansen Gasmann er Egelands første masmester. Om Hans har oppholdt seg ved et annet verk mellom perioden i Hakadal og ankomsten til Egeland, vet vi ikke. Det er imidlertid tegn som kan tyde på at en (eller flere) av sønnene kan ha vært innom Dikemark verk først på 1700-tallet. Hans Gasmann (jeg velger i det følgende å «normalisere» navnet) var gift to ganger: 1) med Cecilia NNdtr., død i Bråfall 1686; 2) 1687 med Anna Larsdotter fra Laggarbo. Hun levde i hvert fall til 1695. Da er hun nemlig registrert som fadder i Eidskog. Hun hadde en sønn fra tidligere, Oluf Erichsson, som er i familiens husholdning ved husforhørene i Silvberg 1688-89. Om han var med til Norge, vet vi ikke.

II3. *Gilius Giliusson Gatzman*, f. ca. 1635, død 1689 i Silvberg; g. 1666 med Cecilia Jacobsdotter, f. ca. 1640, død 1704. 1678-1688 bosatt i Bommarsbo i Silvbergs nabosogn, Norrbärke. Fra 1688 bosatt i Backegården under Grängshammar. Enka flyttet etter Gilius' død til nabogården Herrgården. Gilius Giliusson Gatzman er hos enkelte slektsforskere (bl.a. Sven-Eric Dahlgren og Gottfrid Hillerström) blandet sammen med faren. Dette forholdet er påpekt av Sylvia Lundewall både i Anbytarforum og i privat e-post. Årsaken til dette er manglende registrering av Mäster Gillius' død i 1676 (som faktisk er tydelig ført på to steder i kirkeboka for Silvberg). I likhet med faren er også Gilius nevnt i domboken. I 1657, «Den 17 Aprilis höltz lagh ting uthi Tuna Sochnestugu Gilius Giliuson i Bråfall har haft lägersmål och mökränkt Malin Matzd i Romme och kunde inte öfvertalas till echtskap, fältes därför han till 40 mark och konan till 20 mk.». Og i 1666 måtte han bøde 9 daler 24 øre for «otidigt lägesmål og dokbrot». Men det får legges til at det i det tilfellet var den tilkommende kona han hadde vært i seng med.

II4. *Petter Giliusson Gatzman*, f. ca. 1637 i Bråfall, død samme sted 1691; gift 1663 med Kerstin Israelsdotter, f. ca. 1639, død 1704(?). Bosatt en periode i 1680-årene i Hässe, Stora Tuna sogn – fra 1688 i Bråfall. Nevnt som en av brukerne av Bråfalls-hytta. Det ser ikke ut til at han heller hadde plettfritt rulleblad. Vi finner nemlig følgende i domboken for året 1663: «Den 17 Februarij blef laga tingh hållet i Tuna Socknestugu, sid 3. Peter

Giliusson i Bråfall framsades för vållan och anklagades af Lensman Anders Ollson at han hafr hafft lägersmåhl medh Maria Bergesdotter wedt Nohrbo och råde henne med barn dhe hon osså föde hahr och än lefver. Peter tillstår detta men kan inte äfvertalas at ächta henne. Hafver ochså han tillförande en gång warit tingdfäldh för lönskaläge och dherföre pliktat och alldhenstundh han bekänner them och tillstår gjerningen ty sakfältes han till 80 mk och kånan till 20 mk.».

II5. *Frantz Giliusson Gatzman*, f. ca 1639 i Bråfall, død samme sted i 1672; gift 1665 med Kerstin, som i 1673 giftet seg med på nytt Nils Frost, sønn til Jonas Frost og Margareta Valdriansdotter ved Ulfshyttan i Silvberg. Jonas Frost var velstående, og ga bl.a. 50 daler i gave til ny kirkeklokke i Silvbergs kapell. Ifølge Hillerström er hans mor den eneste kvinnen fra 1600-tallets Silvberg det finnes en bevart gravplate etter. Den ble funnet helt tilfeldig i 1922 av et ektepar på tur ved den gamle, nedlagte gravplassen. Den bærer følgende innskrift: «IHS. HER UNDER LIGER BEGRAVEN S:H: M: WALDRIANS DOTER + I.N.F. ANNO 1663. TEXTEN 3.14.7 v TY INGEN AF OS LEVER SIG SIELFVOM: OCH INGEN DÖÖR SIG SIELFVOM: LEFVE VI SÅ LEVA VI HERANOM: DÖR VI SÅ DÖ VI HERANOM: EHVAD HVI NU LEFVE ELER DÖ SÅ HÖRE VI HERANOM TILL». Gravplaten er signert NF. Antakelig er det sønnen Nils Frost som selv har støpt den.

II6. *Margaretha Giliusdotter Gatzman*, f. ca. 1645 i Bråfall, død samme sted 1721; gift med Anders Hemmingson, død i Bråfall 1691.

II7. *NN Giliusson Gatzman*, f. ca. 1647, druknet 2 ½ år gammel «i en liten vattenpuss vid Bråfall» (Hillerström).

(II8). *Anders Giliusson*, f. ca. 1640/1649 i Bråfall, død i Ulfshyttan, Silvberg 1679; gift med Anna Jönsdotter. Usikkert om han hører hjemme her. Kirkebøkene for Silvberg starter i 1663, så dåpen kan ikke kontrolleres. Opplysningene om ham i andre kilder er ikke så klare at han kan plasseres endelig.

For oversiktens skyld tar jeg med også hele neste generasjon, men når det gjelder de av slekta som ble boende i Sverige, nøyer jeg meg med navn og årstall. Det kan imidlertid være relevant å nevne at flere av etterkommerne der forble jernverksfolk helt opp til vår tid.

Hans Giliusson Gatzmans (Gasmanns) og Cecilias barn og nærmeste etterkommere:

II2a. *Johan/Jan Hansen Gasmann*, f. ca. 1670 i Bråfall, død 1735 i Asker. Oppgitt alder i kirkeboka ved begravelsen: 70 år. Det er sannsynligvis en unøyaktig avrunding. Gift 1) med NN; gift 2) 1718 i Bamble med Anne Trondsdr.; gift 3) ca. 1725 i Moss eller Asker med Randi Engebretsdtr. Han er nevnt i eksaminasjonen av

svensker i Aker og Follo fogderi 24/9 1734: «**Johan Hanssen Gasmand** / 1698 / paa Dichemarchs Jernværk / Hammersmed Svend / Forkreven af Salig Geheime Raad Husman til Bolwigs Jernværk / ingen Concession / har ej aflagt Troeskabs Eed» (www.vigerust.net). I og med at han var eldst, er det mulig at han ble igjen i Sverige en stund etter at resten av familien hadde flyttet til Norge. «Eksaminasjonen» tyder i hvert fall på at Jans/Johans emigrasjon først ble registrert i 1698. Hans karriere i Norge har muligens startet på Dikemark verk, der han også avsluttet den. Men fra ca. 1710 til begynnelsen av 1720-årene er han «forskrevet til Bolwigs Jernværk». I praksis var han da hammersmed ved Herre verk.

Johans/Jans barn i 1. e.:

III2a-1. Hans Jansen Gasmann, døpt i Bamble 16/3 1710, død på Kongsberg 1742. Var da hammersmedsvenn.

III2a-2. Peter Jansen Gasmann, døpt i Bamble 6/11 1712; gift 1) 1743 i Moss med Barbra Svendsdr.; gift 2) 1745 i Moss med Karen Pedersdr. Peter Jansen Gasmann var hammersmed ved Moss verk.

IV2a-2a. Peder Petersen (Gasmann), døpt i Moss 13/12 1745.

IV2a-2b. Jan Petersen (Gasmann), døpt i Moss 6/6 1751.

III2a-3. Ole Jansen Gasmann, døpt 13/1 1715 i Bamble; gift 1747 i Moss med Olou Simonsdr. Ole var former (svenn) ved Moss verk.

IV2a-3a. John Olsen Gasmann, døpt i Moss 18/6 1747; gift 1772 med Marthe Hansdr. John var masovnsarbeider ved Moss verk.

IV2a-3b. Anne Margrethe Olsdr. Gasmann, døpt i Moss 24/6 1750.

IV2a-3c. Maren Olsdr. Gasmann, døpt i Moss 5/3 1752.

IV2a-3d. Johanne Olsdr. Gasmann, døpt i Moss 24/6 1754.

IV2a-3e. Kirsten Olsdr. Gasmann, døpt i Moss 8/4 1759.

IV2a-3f. Jan Olsen Gasmann, døpt i Moss 12/6 1762.

III2a-4. Marthe Jansdr. Gasmann, døpt 6/5 1717 i Bamble.

Johans/Jans barn i 2. e.:

III2a-5. Maren Jansdr. Gasmann, døpt 4/6 1719 i Bamble.

Johans/Jans barn i 3. e.:

III2a-6. Linnert Jansen Gasmann, f. ca. 1725 i Moss eller Asker; gift 1750 i Moss med Lisbeth Arnesdtr. Linnert var hammersmed ved Moss verk.

IV2a-6a. Maren Lisbeth Linnertsdtr. (Gasmann), døpt i Moss 22/11 1750.

IV2a-6b. Johan Linnertsen (Gasmann), døpt i Moss 15/10 1752; gift to ganger – 2. gang med Cathrine Rsmusdtr. Johan var formersvenn ved Moss verk.

IV2a-6c. Arne Linnertsen (Gasmann), døpt i Moss 27/12 1754. I 1801 er han høker i Moss og separert fra kona. Bor i samme husholdning som broren Jan Linnertsen.

IV2a-6d. Karen Linnertsdtr. (Gasmann), døpt i Moss 30/10 1757.

IV2a-6e. Jan Linnertsen (Gasmann), døpt i Moss 21/6 1761, gift med Amalie Henrichsdtr., f. ca. 1754. Høker i Moss i 1801.

IV2a-6f. Marthe Linnertsdtr. (Gasmann), døpt 7/8 1763. Trolig død som liten.

IV2a-6g. Marthe Linnertsdtr. (Gasmann), døpt 3/8 1766.

III2a-7. Julius Jansen Gasmann, døpt 10/10 1729 i Asker, død 1730.

III2a-8. Julius Jansen Gasmann, døpt 8/10 1730 i Asker.

III2a-9. Jon Jansen Gasmann, døpt 8/10 1731 i Asker, død 1804 i Moss; gift 1) 1755 med Karen Christophersdtr.; gift 2) 1758 med Rønnaug Guttormsdtr. Jon var formel ved Moss verk.

Jons barn i 1. e.:

IV2a-9a. Jan Jonsen Gasmann, døpt i Moss 3/10 1756.

Jons barn i 2. e.:

IV2a-9b. Karen Jonsdtr. Gasmann, døpt i Moss 30/4 1758.

IV2a-9c. Hans Jonsen Gasmann, døpt i Moss 7/9 1759, gift 1) 1782 med Johanne Guttormsdtr., f. 1763, død 1809; gift 2) 1810 med Marthe Hansdtr. Haug fra Råde. Hans er i 1801 dagarbeider ved Moss verk.

Hans' barn fra 1. e.:

V2a-9c1. Børre Hansen Gasmann, f. ca. 1782 i Moss.

V2a-9c2. Casper Hansen Gasmann, f. ca. 1789 i Moss.

Hans' barn fra 2. e.:

V2a-9c3. Anne Margrethe Hansdtr. Gasmann, f. 1813 i Moss.

IV2a-9d. Karen Jonsdtr. Gasmann, døpt i Moss 20/6 1762.

IV2a-9e. Christopher Jonsen (Gasmann) Reier, døpt i Moss 10/11 1765, død 1848; gift 1798 med Maren Hansdtr. Værlesanden, f. 1778, død 1866. Bosatt på Reier, Jeløya. De hadde bl.a. barna

V2a-9e1. Else Christoffersdtr. Reier, født 1798.

V2a-9e2. Hans Christoffersen Reier (1804-1880), gartner på Torderød gård, Jeløy.

Jernverksgata i Moss.

IV2a-9f. Guttorm Jonsen Gasmann, døpt i Moss 30/10 1768.

IV2a-9g. Jan Jonsen Gasmann, døpt i Moss 28/6 1772.

III2a-10. Kirsti Jansdtr. Gasmann, døpt 29/9 1734 i Asker.

II2b. Margaretha Hansdtr. Gasmann, døpt 12/9 1671 i Silvberg. Nevnt i husforhør 1688-89.

II2c. Anna Hansdtr. Gasmann, døpt i Silvberg 4/5 1773. Ant.død ung.

II2d. NN Hansen Gasmann, død i Bråfall 1674.

II2e. Gilius Hansen Gasmann, døpt 21/8 1681 i Silvberg, død 1742 på Egeland's verk i Søndeled; gift 1) med Karen Hansdtr., født ca. 1673, død på Egeland's verk 1713; gift 2) ca. 1714 i Søndeled med Aase Torstensdtr., født ca. 1685, død 1715; gift 3) 1716 i Risør med Helvig Jørgensdtr. Gilius kan ha vært innom Dikemark verk før han tiltrådte som Egeland verks første hammersmed i 1709. Den eldste sønnen, Hans, er ikke døpt i Søndeled. Det finnes en Hans Henrich Gillesen døpt i Lier 3/4 1707, med Gilles hammersmed som far. Gunnar Hauger har i en Gasmann-debatt i Digitalarkivet kastet fram den hypotesen at Gilles hammersmed er identisk med Gilius Hansen Gasmann. Lier grenser jo til Asker, og familien kan i så fall ha bodd relativt nær Dikemark verk. Jeg mener denne hypotesen er sannsynlig, selv om den ikke

er endelig verifisert. I Egeland-kildene er Gilius konsekvent titulert som hammersmed, selv om han flere ganger nevnes i en framskutt posisjon sammen med masmesteren, der de opptrer som verkets representanter. Dette tyder på at han i gavnet – om enn ikke i navnet – hadde funksjon som mester.

Gilius Hansen Gasmanns bumerke fra 1726.

Gilius' barn i 1. e.:

III2e-1. Hans (Henrich?) Giliussen Gasmann, muligens døpt i Lier 3/4 1707; gift 1) 1731 i Søndeled med Kirsten Jansdtr., død før 1747. Flyttet ca. 1747 til Moss verk. Gift 2) 1747 i Moss med Kirstine Eriksdtr.

Hans' barn i 1. e.:

IV2e-1a. Gilius Hansen (Gasmann), døpt i Gjerstad/Søndeled 25/5 1732, gift 9/7 1765 i Moss med Birthe Axelsdtr. Gilius var hammersmed ved Moss verk. Ingen kjente barn.

IV2e-1b. Jan Hansen Gilius(sen), døpt 3/11 1742 i Søndeled, gift 1759 i Moss med Else Kirstine (Stine) Jørgensdtr. Musticheit. Jan var hammersmed ved Moss verk.

V2e-1b1. Erik Jansen Gilius(sen), døpt i Moss 6/10 1759, død 1762.

V2e-1b2. Hans Jansen Gilius(sen), døpt i Moss 22/2 1761, død 10/3 1814; gift 31/10 1784 med Marens Hansdtr. Hans var hammermester ved Moss verk.

V2e-1b3. Ole Jansen Gilius(sen), døpt i Moss 6/1 1763, død 16/9 1811; gift med Helvig Johannesdtr. Ole var spikersmed ved Moss verk.

V2e-1b4. Jørgen Jansen Gilius(sen), døpt i Moss 10/3 1765.

V2e-1b5. Jan Henrich Jansen Gilius(sen), døpt i Moss 8/2 1767 (?), død 12/5 1838; gift 1) 1786 i Moss med Helene Johannesdtr. Boug; gift 1789 i Moss med Johanne Christiansdtr. (1768-1809). FamilySearch oppgir dessuten to senere ekteskap (1811 og 1819). Jan Henrich var hammersmed ved Moss verk.

V2e-1b6. Kirsti Jansdtr. Gilius(dtr.), døpt i Moss 16/10

1768, gift 1798 i Moss med Hans Christophersen Boug, født ca. 1765, «Saugarbeider» i Moss 1801.

V2e-1b7. Berthe Marie Jansdtr. Gilius(dtr.), døpt i Moss 25/11 1770, gift med tømmermann Johannes Bentzen, født ca. 1768.

V2e-1b8. Marthe Helene Jansdtr. Gilius(dtr.), døpt i Moss 29/5 1774, gift med Peder Aboe, født ca. 1778 – arbeider i valseverket, Moss verk.

IV2e-1c. Kirsti (Stine) Hansdtr. (Gasmann), døpt 29/9 1734 i Søndeled.

IV2e-1d. Hans Hansen (Gasmann), født 1736 i Søndeled, død samme år.

IV2e-1e. Hans Hansen (Gilius/Gasmann), døpt i Søndeled D. Oculi 1738, antakelig identisk med han som gifter seg i Moss 1760 med Idde Clausdtr.

Hans' barn fra 2. e.:

IV2e-1g. Marte Hansdtr. (Gasmann), født ca. 1749 i Moss, gift 30/4 1797 med Christopher Rasmussen, skomaker ved Moss verk.

III2e-2. Ole Giliussen Gasmann, døpt i Søndeled Fest. ascens. 1709, død samme sted 1775; gift 1733 med Bodil Christensdtr. Ole var hammermester ved Egeland's verk. I verksregnskapet for 1755 er det nevnt at han hadde tre gutter som til sammen arbeidet 562 arbeidsdager à 12 skill. det året, og at én av dem var konfirmert (det må ha vært sønnen Christen).

IV2e-2a. Karen Olsdtr. (Gasmann), f. i Søndeled 1734.

IV2e-2b. Anne Olsdtr. (Gasmann), døpt i Søndeled 27/1 1736.

IV2e-2c. Christen Olsen Gasmann, døpt i Søndeled 22. s.e.tr. 1737. Sansynligvis identisk med den Christen Olsen Gasmand som i Ekstraskatten 1762 for Larvik m/Langestrand er nevnt som tjenestedreng ved Næss (Brunlanes) hammer hos hammermester Hans Johnsen.

IV2e-2d. Gilius Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 3. s.e.tr. 1740. Trolig død liten.

IV2e-2e. Anne Olsdtr. (Gasmann), døpt i Søndeled 4. s.e.tr. 1743.

IV2e-2f. Gilius Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 21/3 1745, død 1775; gift med Anne Olsdtr.

V2e-2f1. Ole Giliussen, døpt i Søndeled 17/4 1774. Ole var tvillingbror til

V2e-2f2. Hans Giliussen, døpt i Søndeled 17/4 1774.

V2e-2f3. Gilius Giliussen, døpt i Søndeled 26/11 1775; gift med Marthe Danielsdtr., døpt i Søndeled 12/5 1771, død 1808. Gilius var kullehakker ved Egelandts verk, og paret var tremenninger.

IV2e-2g. Hans Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 3/7 1749. Trolig død liten.

IV2e-2h. Hans Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 13/12 1750. Trolig død før 1754.

IV2e-2i. Jon Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 13/12 1750. Tvillingbror til foregående Hans.

IV2e-2j. Hans Olsen (Gasmann), døpt i Søndeled 3/6 1754.

III2e-3. Karen Giliusdtr. Gasmann, døpt i Søndeled 1 p. Epiph. 1713, døpt etter moras død. Nevnt som fadder i 1741.

Gilius' barn i 2. e.:

III2e-4. Mikkel Giliussen Gasmann, døpt i Søndeled 14.s.e.tr. 1715, død 1715.

Gilius' barn i 3. e.:

III2e-5. Lisbeth Giliusdtr. Gasmann, døpt i Søndeled 3/10 1718, død på Egelandts verk 1801; gift med masmester Søren Gjertsen, f. ca. 1702, død 1763.

IV2e-5a. Anne Sørensdtr., døpt i Søndeled 3. s.e.faste 1739. Levde ved skiftet etter faren i 1763.

IV2e-5b. Helvig Sørensdtr., døpt i Søndeled 1. s.e. Hellige 3 konger 1741, død 1814. Helvig er i tjeneste i Risør i 1763. Gift med Petter Halvorsen.

V2e-5b1. Karen Helvig Pettersdtr., døpt i Søndeled 20/4 1772. Trolig død som spebarn.

V2e-5b2. Karen Helvig Pettersdtr., døpt i Søndeled 23/6 1773.

V2e-5b3. Søren Pettersen, f. ca. 1774 i Søndeled. Malmbanker ved Egelandts verk.

V2e-5b2. Lisbeth Pettersdtr., døpt 23/3 1777 i Søndeled.

IV2e-5c. Johanne Sørensdtr., døpt i Søndeled 4. s.e. påske 1743. Død som liten.

IV2e-5d. Gilius Sørensen, f. 1745 i Søndeled, død 1813; gift 1) 1777 med Maren Olsdtr., født ca. 1751, død 1779; gift 2) 1779 med Kirsten Olsdtr., født ca. 1748, død 1785; gift 3) 1785 med Helvig Christensdtr., født ca. 1759, død 1789; gift 4) 1792 med Tarjer Christensdtr., f. 1756, død 1835. Gilius var masovnsmeister ved Egelandts verk.

Gilius' barn i 1. e.:

V2e-5d1. Maria Giliusdtr., døpt i Søndeled 8/1 1778. Trolig død før 1782.

Gilius' barn i 2. e.:

V2e-5d2. Søren Giliussen, døpt i Søndeled 3/9 1780, død 1850, gift 1807 med Ingeborg Christoffersdtr., født 1785, død 1833. Søren arbeidet ved Egelandts verk. Jeg kan jo nevne at Søren Giliussens sønn, Gilius Sørensen, giftet seg i 1834 i Porsgrunn med Anne Cathrine Johansdtr. Gilius var da dagarbeider ved Herre-verket – og Anne Cathrine var datter til hammersmed Johan Bærulfsen (Lucassen-slekta).

Gilius' barn i 3. e.:

V2e-5d3. Maria Giliusdtr., døpt i Søndeled 25/6 1786, død 1867; gift med Gunder Paulsen, f. 1780, død 1869.

V2e-5d4. Kirsten Giliusdtr., døpt i Søndeled 1/5 1788, død 1874; gift 1814 med Halvor Olsen Barmen, f. 1783, død 1859.

Gilius' barn i 4. e.:

V2e-5d5. Petter Giliussen, født 1793, død 1844; gift 1815 med Tyri Olsdtr.. Petter arbeidet ved Egelandts verk.

V2e-5d6. Helvig Giliusdtr., døpt 7/12 1794 i Søndeled, død 1868; gift 1819 med enkemann Aanon Taraldsen Bjelkåsen, Takserås (Vegårshei). Aanon var milebrenner. De bosatte seg i Randvik (Korstveit) i Søndeled.

V2e-5d7. Christen Giliussen, døpt i Søndeled 5/10 1797, død 1886; gift 1830 med Ingeborg Larsdtr. Vormeli. Bosatt i Bronåsen, Søndeled.

IV2e-5e. Gjert Sørensen, f. 1746 i Søndeled, død 1812 på Næs verk i Holt; gift 1774 i Holt med Ellen Hermansdtr. (1748-1811), datter til hammermester Herman Gustavsen og Annichen Erichsdtr. Gjert var hammermester i den lille hammeren ved Næs verk. Gjert og Ellen var undertegnede 3xtippoldeforeldre. Se ellers min artikkel om Lucassen-slekta i *Ætt og Annet* nr. 69/2006.

IV2e-5f. Johannes Sørensen, f. 1750 i Søndeled, død 1835 på Næs verk i Holt; gift 1777 i Holt med Karen Hermansdtr. (1747-1824), datter til hammermester Herman Gustavsen og Annichen Erichsdtr. Johannes var i overgangen 1760-årene/1770-årene hammersmed ved Fritzøe verk. Kom 1772/73 til Næs verk, der han var hammermester i den store hammeren. Johannes og Karen var undertegnede 3xtippoldeforeldre. Se ellers min artikkel om Lucassen-slekta i *Ætt og Annet* nr.

IV2e-5g. Jørgen Sørensen, f. 1750 i Søndeled. Tvillingbror til ovennevnte Johannes. Levde ved skiftet etter faren i 1763.

IV2e-5h. Karen Sørensdtr., f. 1755 i Søndeled, 3 ½ år i 1763.

IV2e-5i. Johanne Sørensdtr., født 1755 i Søndeled; gift med Christopher Johnsen, født 1764. Han var masovnsarbeider (oppgiver) ved Egelandts verk.

V2e-5il. Søren Christophersen, født i Søndeled 1797.

IV2e-5j. Dorthe Sørensdtr., født i Søndeled 1760.

IV2e-5k. Anne Helvig Sørensdtr., født i Søndeled 1762, gift med styrmann Hans Hansen Lindstrøm, døpt i Risør 1/5 1764. Bosatt i Risør.

V2e-5k1. Hans Hansen, døpt 9/10 1790 i Risør, død før 1840; gift 19/1 1814 i Risør med Anne Pedersdtr. De hadde minst 9 barn, deriblant Søren Gilius Hansen, f. i Risør 1814. Hans Hansen var snekker. Etterslekt bl.a. i Sannidal/Skåtøy.

III2e-6. Nils Giliussen Gasmann, døpt i Søndeled 5. s.e.tr. 1722. Tvillingbror til

III2e-7. Sissel Giliusdtr. Gasmann, døpt i Søndeled 5. s.e.tr. 1722. Ant. død liten.

III2e-8. Margarete Giliusdtr. Gasmann, døpt i Søndeled 24. s.e.tr. 1723, død på Egelandts verk 1799; gift 1) 1745 med Engvald Olsen Verket; gift 2) 1750 med Christen Christophersen, f. 1725, død 1770. Christen var malmbyrter ved Egelandts verk. Margarete var tvillingsøster til III2e-9.

Margrethes barn i 1. e.:

IV2e-8a. Engvald Engvaldsen, døpt 29/1 1747; gift med Guri Olsdtr. Engvald var dagarbeider ved Egelandts verk.

V2e-8a1. Ole Engvaldsen, døpt 23/6 1773 i Søndeled. Kullhakker ved Egelandts verk.

V2e-8a2. Engvald Engvaldsen, f. 1776 i Søndeled. Hammersmed ved Egelandts verk.

V2e-8a3. Tonje Engvaldsdtr., f. 1778 i Søndeled.

Margrethes barn i 2. e.:

IV2e-8b. Gilius Christensen, døpt i Søndeled 15/4 1754.

IV2e-8c. Kirsten Christensdtr., døpt i Søndeled 21/8 1757

III2e-9. Sissel Giliusdtr. Gasmann, døpt i Søndeled 24. s.e.tr. 1723; gift 1751 i Kragerø med Anund Aslachsen, født i Bø-Bergejord, Tørdal 1719, død 1772 i Kragerø. I 1801 bodde Sissel som enke på Stabbestad i Sannidal hos sønn og svigerdatter.

IV2e-9a. Gilius Anundsen, døpt i Kragerø 28/4 1752, død i Kragerø 1804; gift med Anne Pedersdtr. Møller, født ca. 1775. Gilius var skipper, og i 1801 er paret bosatt på Stabbestad i Sannidal. Sissel Giliusdatter bor da hos dem som 78-årig enke. Anne Pedersdtr. Møller gift på nytt med Christopher Henckel Lyng. De hadde sønnen Gilius Anund Amundsen, døpt på moras begravelsesdag – 5/12 1806.

IV2e-9b. Aslach Anundsen, døpt i Kragerø 25/4 1755.

IV2e-9c. Karen Aslachsdr., døpt i Kragerø 10/6 1759.

III2e-10. Jørgen Giliussen Gasmann, døpt i Søndeled 4. s.e.påske 1727, gift med Lisa Danielsdtr., f. ca 1720, død 1787. Jørgen var hammersmed ved Egelandts verk.

IV2e-10a. Helvig Jørgensdtr. (Gasmann), døpt i Søndeled 28/4 1748, død 1809; gift 1) 1775 med Daniel Olsen Verket (1750-1784); gift 2) med hammersmed ved Egelandts verk Anders Thorsen, født ca. 1764.

Helvigs barn i 1. e.:

V2e-10a1. Martha Danielsdtr., født 1776 i Søndeled.

V2e-10a2. Ole Danielsen, født 1780 i Søndeled. Dagarbeider ved Egelandts verk.

V2e-10a3. Jørgen Danielsen, født 1782 i Søndeled. Hammersmed ved Egelandts verk.

Helvigs barn i 2. e.:

V2e-10a4. Daniel Andersen, døpt i Søndeled 5/12 1790; gift 1811 i Søndeled med Dorthe Olsdtr.

IV2e-10b. Gilius Jørgensen Gasmann, døpt i Søndeled 1/3 1750, død på Vigeland i Vennesla 1817; g. 1784 i Søndeled med Karen Olsdtr., død før 1801. Gilius Jørgensen Gasmann var først hammersmed ved Egelandts verk, deretter (fra ca. 1790) ved Vigeland verk i Vennesla. Peder Mørchs nyetablerte jernverk trengte fagfolk utenfra, og Gilius Jørgensen Gasmann var den første (og eneste?) hammersmeden som ble ansatt der. Jernverket på Vigeland var et mislykket prosjekt og ble nedlagt etter få års drift. Jørgen Giliussen Gasmann ble imidlertid boende der (på plassen Midlødi u/Vigeland) og fikk en del etterslekt i Vennesla og Kristiansands-området. I en gjeldsoversikt fra 1811 står det: «Gilius Jørgensen Gasmann: vilde afgjøre sin debit efter contrabogen, som han strax vil paabegynde». Han arbeidet antakelig ved Vigeland sagbruk etter at jernverket ble nedlagt.

V2e-10b1. Marthe Giliusdr., født 1776 i Sønedeled. 25 år, ugift og hjemmeværende på Vigeland i Vennesla 1801.

V2e-10b2. Jørgen Giliussen, f. 1782 i Sønedeled. 19 år, hjemmeværende på Vigeland og går i dagleie i 1801.

V2e-10b1. Ole Giliussen, døpt i Sønedeled 17/7 1785, død i Vennesla 1845; gift 1) 1808 i Vennesla med Aase Olsdr. Monskodet, født 1784, død 1842; gift 2) 1843 i Vennesla med Ragnhild Olsdr. Fenstad. Ole Giliussen var soldat i 1808, og han overtok senere plassen Midlødi etter faren.

V2e-10b2. Daniel Giliussen, døpt i Sønedeled 12/2 1788. 12 år gammel og hjemmeværende i 1801.

IV2e-10c. Daniel Jørgensen (Gasmann), døpt i Sønedeled 12/2 1752.

IV2e-10d. Stine Jørgensdr. (Gasmann), døpt i Sønedeled 3/2 1754.

IV2e-10e. Hans Jørgensen (Gasmann), døpt i Sønedeled 25/2 1759.

IV2e-10f. Annikken Jørgensdr. (Gasmann), døpt i Sønedeled 2/7 1762.

Hovedkilder:

Kirkebøker for Silvberg sogn (mikrokort).

Kirkebøker for Bamble (mikrokort).

Kirkebøker for Asker (mikrokort).

Kirkebøker for Skien (mikrokort).

Kirkebøker for Gjerstad/Sønedeled.

Kirkebøker for Holt.

CD 10 fra Grenland Ættehistorielag (Kirkebøker, folketellinger, skifter).

Aktuelle folketellinger.

Gottfrid Hillerström: *En bok om Silvberg*, 1973.

Berättelser från Grängshammar, 1999.

Gunnar Dicander: *Gruvor i Silvberg*, 1997/2000.

Karl Kilbom: *Vallonerna*, 1958.

Maria Ågren: *Jord och gäld*, 1992.

Bertil Boëthius: *Gruvornas, hyttornas och hamrnarnas folk*, 1951.

Fossum verk gjennom 400 år.

Birger Kirkeby: *Epoker av Nittedals historie II. 1500-tallet og jernverkets eldste historie*, 2004.

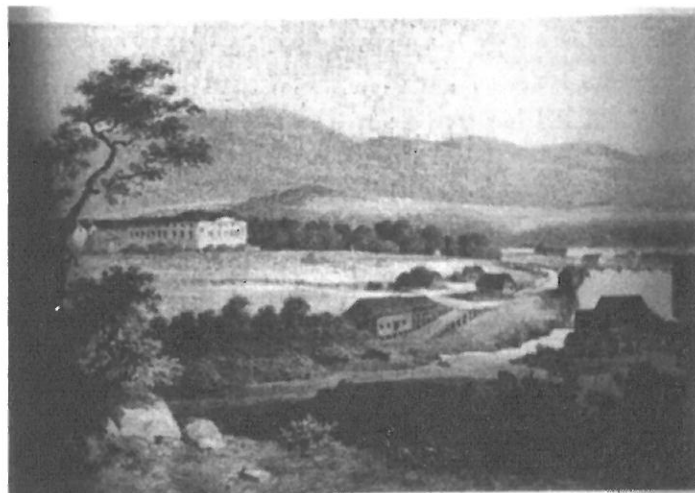
Jonas Hanssen: *Egelands Jernverk*, 1903.

Lauritz Opstad: *Moss jernverk*, 1950.

Div. arkivalia («Fritzøarkivet»), knyttet til Christian Gasmann.

En rekke personer som har bidratt med informasjon både gjennom privat korrespondanse og via debattfora på nettet. I særlig grad må Knut Thorvaldsen nevnes (p.g.a. hans omfattende oversikt over Moss verks historie og Gasmann-slekta der). Ellers følgende i tilfeldig

rekkefølge: Tore Granly, Gard Strøm, Terje Rehn Holm Johnsen, Jan Christensen, Gunnar Hauger, Gunn Huglen, Knut Bryn, Terje Pettersen-Dahl, Lill Ann Perry, Nils-Gunnar Eriksson, Sylvia Lundewall, Magne Thorsen, Ragnhild Brænd, Geir Kamsvaag Berntsen, Leif Kåre Solberg, Gunnar Molden + mange flere. Takk til alle for interessante bidrag! Feilene og manglene i det ovenstående skal ikke dere lastes for – de er mine egne.

Fossum Jernverk

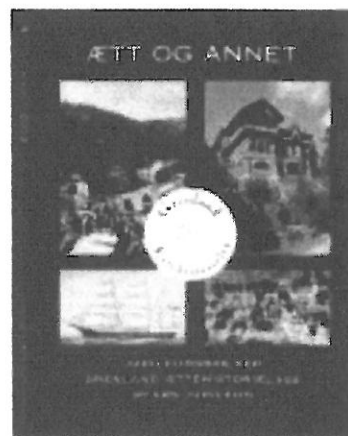
Artikkelen avsluttes i neste nummer av Ætt og Annet, oktober 2007.

Grenland Ættehistorielag er 35 år i 2008!

I 1998 utga vi et jubileumblad i forbindelse med lagets 25 års jubileum. I 2003 utga vi en jubileumsbok i forbindelse med 30 års jubileet.

Neste år er vi 35 år (i juni) og i den forbindelsen planlegger vi et nytt jubileumsblad. For å få til dette trenger vi gode artikler.

Om du selv sitter med en artikkel, eller en god ide til en artikkel, eller du kjenner noen som gjør det—så ta kontakt med redaktøren. Artiklene bør jo ha en viss relevans både til faget (lokal- og slektshistorie) og til Telemark. Ta kontakt!

Jubileumsboka fra 2003.

Referat fra årsmøtet i Grenland Ættehistorielag

Grenland Ættehistorielag avholdt årsmøte 28. mars 2007 på Eidanger menighetshus. Det var ca 30 personer til stede.

Per Stian Bjørnø Kjendal åpnet møtet.
Dagsordenen ble godkjent uten anmerkninger.

Terje Rehn Holm-Johnsen leste opp årsmeldingen som ble godkjent uten anmerkninger.

I kasserer Tor Ellefsens fravær leste Terje også opp regnskapet som også ble godkjent uten anmerkninger.

Det var tre forslag til årsmøtet:

1. Medlemskontingenten. Dette er et fast punkt på hvert eneste årsmøte. Det ble vedtatt at kontingenten ikke skulle økes da laget har en god økonomi.

2. For å ivareta integriteten til medlemmene i valgkomiteen ble det foreslått at styret skulle velge kandidater til denne komiteen. Forslaget ble vedtatt.

Flere og flere ting tyder på at Grenland Ættehistorielag er i ferd med å vokse seg ut av Porsgrunn bibliotek. For å være føre var her ble det foreslått å øremerke 75 000 kroner fra vårt overskudd til fremtidige kostnader ved en flytting. Forslaget ble vedtatt.

Deretter var det valg. Valgkomiteen ved Gard Strøm leste opp nominasjonen. Alle valg ble foretatt ved akklamasjon. Alle valg var enstemmige.

Leder og styre:

Styremedlem Thor Wølner Gundersen var ikke på valg.

Styremedlem Kersti Sorter var ikke på valg.

Styremedlem Terje Rehn Holm-Johnsen var ikke på valg.

Varamedlem Jørn Olsen var ikke på valg.

Leder Per Stian takket nei til gjenvalg. Som ny leder ble valgt Terje for 2 år.

Styremedlem Kari Aabelvik ble gjenvalgt for 2 år.

Styremedlem Tore Granly ble gjenvalgt for 2 år.

Styremedlem Tor Ellefsen ble gjenvalgt for 2 år.

Siden Terje ikke var på valg i år, ble det ledig et verv som styremedlem. Varamedlem Jørn Olsen rykker derfor opp. Han er ikke på valg før til neste år.

Varamedlem Britt Nilgard takket nei til gjenvalg. Som nytt varamedlem for 2 år velges Harald Valstø Eikland.

Varamedlem Jørn Olsen rykker opp til styremedlem. Som nytt varamedlem for 2 år velges Audhild Dahl.

Styret konstituerer seg selv ved første styremøte etter årsmøtet. Det nye styret består derfor av Leder Terje Rehn Holm-Johnsen. Styremedlem er Thor Wølner Gundersen, Kersti Sorter, Tor Ellefsen, Tore Granly, Kari Aabelvik, Jørn Olsen. Varamedlem er Harald Valstø Eikland og Audhild Dahl.

Revisjon:

Svein Arild Engh tar gjenvalg som revisor for 1 år.

Svein Pettersen tar ikke gjenvalg som revisor. Som ny revisor velges Wenche Elisabeth Pedersen for 1 år.

Valgkomiteen:

Gard Strøm trer ut etter 3 år i valgkomiteen. Som nytt medlem velges Liv Marie Pettersen. Dette vervet er for tre år.

Hederspriskomiteen:

Inger Mathisen trer ut. Som nytt medlem velges Gard Strøm. Dette vervet er for tre år.

Kaffekomiteen:

Liv Kongsvold Pettersen velges for 1 år.

Egil Borse velges for 1 år.

Eldbjørg Bakke takker for seg. Som nytt medlem velges Inger Kvennodd for 1 år.

Terje takket alle for den innsatsen de hadde gjort. Per Stian og Britt ble takket med blomster.

Deretter var det tid for foredraget.

Aasmund Beier-Fangen fortalte om intarsiamesteren Johan Jacob Katzenberger som sammen med snekkermester Joen Jacobsen i Skien utsmykket kirker og møbler. Med en del slides viste han håndverkene. Katzenbergers arbeid var nå spredd rundt i hele Norge men også en del i utlandet. I dag kan man blant annet se hans arbeider i Østre Porsgrunn Kirke. Joen Jacobsen var byggmester for kirken. Beier-Fangen viste også symbolbruken i arbeidet, noe som gjorde at Katzenberger fikk tilnavnet alegorimesteren.

Som navnet hentyder var Johan Jacob Katzenberger av tysk avstamning, han var født i Augsburg i 1718. Rundt 1740 kommer han til Skien og gifter seg der med ei snekkermesterenke. Katzenberger fikk borgerskap i Skien i 1746.

Etter foredraget ble det kaffe og noe å bite i før det hele ble avsluttet med loddsalg.

Eidanger, 28. mars 2007, Terje Rehn Holm-Johnsen (referent)

Terje Rehn Holm-Johnsen tiltrer som leder og takker avtroppende leder Per Stian Bjørnø Kjendal for innsatsen som leder de 4 siste årene.

Årsmelding 2006

Grenland Ættehistorielag hadde per 31. desember 2006 374 medlemmer, noe som er en økning på 9 fra 2005.

I 2006 hadde Grenland Ættehistorielag 16 bytte-/arbeidsmøter, hvorav 3 har vært utvidede møter. Det har i tillegg vært avholdt et årsmøte og to medlemsmøter. I tillegg har det vært avholdt en medlemstur og et julebord.

Styret har hatt 5 møter.

Styret har hatt følgende sammensetning i 2006:

Leder Per Stian Bjørnø Kjendal, nestleder Thor Wølner Gundersen, sekretær Terje Rehn Holm-Johnsen, kasserer Tor Ellefsen, arkivar Kersti Sorter, styremedlem Kari Aabelvik og styremedlem Tore Granly. Som varamedlemmer Jørn Olsen og Britt Nilgard.

Aktiviteter i 2006:

Årsmøtet:

Årsmøtet ble avholdt den 28. mars på Menighetshuset i Eidanger. I tillegg til de vanlige årsmøtesakene med valg hadde vi denne gangen besøk av Ole Bjørn Darrud og Nils Buerud. Hovedtemaet var tilgjengelige kilder på internet som dekket Holla. Nils Buerud orienterte om sin database som inneholder 45000 navn og hvilke planer han har. Målet var å ha en base som viser alle fødte eller bosatte i Holla i perioden 1718-1828. Ole Bjørn Darrud har ga oss en oversikt over kilder på internet, blant annet skattelister 1615 – Jordebok for Telemark og Numedal – er på Digitalarkivet (DA), skifteregister for Holla 1667-1900, Holla kirkebok 1 – avskrift ved Ole Bjørn – er på DA, ekstraskatt 1762 for Holla – også på DA og Holla kirkebok 2 – avskrift av Nils Buerud – ligger på Bueruds hjemmeside.

Medlemsmøter:

Det ble i 2006 avholdt to medlemsmøter. Dette var etter initiativ fra styret for å øke interessen også for medlemmer som ikke finner det de leter etter lenger på våre byttemøter på Porsgrunn bibliotek.

Det første medlemsmøtet ble avholdt i GS-bankens lokaler den 26. september og handlet om jernverksdrift og jernverksslekter. Det var Gunnar Molden fra Nes Jernverk som holdt foredraget. Det var meget interessant for alle oss med aner fra de store jernverkene i distriktet.

Det andre medlemsmøtet var i Eidanger Menighetshus den 14. november. Temaet var Ibsen og spor etter Ibsens apotekertid i hans skuespill. Foredragsholder var apoteker Henrik Andersgaard. Han tok frem de poengene han fant fra Ibsens verker og relaterte dem på en artig måte til yrket som apoteker. I tillegg viste han flotte bilder fra et besøk i Italia hvor han hadde gått i Henrik Ibsens fotspor. Et godt og anderledes foredrag.

Bytte-/arbeidsmøter:

Alle arbeidsmøter er blitt avholdt som vanlig på biblioteket i Porsgrunn. Det har vært en tendens til at færre og færre kommer på våre møter på biblioteket. En årsak kan være den store økningen av kilder på internett (kirke- og klokkebøker), men også plassen i seg selv kan være en årsak.

De utvidede møtene har fortsatt i andre etasje, men det har ikke vært noen spesielle tema på dem.

Slektsforskerdagen 2006:

Grenland Ættehistorielag deltok på Slektsforskerdagen 2006 den 28. oktober sammen med DIS Telemark og Norsk Slekthistorisk Forening. Arrangementet var lagt til Skien. Oppmøtet var skuffende lavt. Det overlates til det nye styret å ta avgjørelsen på om vi skal forsette å være med på arrangementet slik det har vært de siste 3 årene.

Medlemstur til Nes Jernverk

En dag i juni dro 11 av våre medlemmer til Nes Jernverk. Der fikk vi en flott omvisning og informasjon om jernverket. Vi håper at vi kan få til slike og lignende turer fremover. Medlemmene oppfordres til å komme med forslag til nye steder å besøke.

Julebord

Det ble i år arrangert julebord i regi av Ættehistorielaget. Vi leide lokalet til Hammond Café i Porsgrunn. De som deltok har kommet med positive tilbakemeldinger. Også her var deltagelsen lav, men vi tror at årsaken er at det ble kollisjon med endel andre arrangementer. Vi har intensjon om å arrangere på nytt i 2007, men da litt tidligere.

Filming av kilder:

Det har vært filmet lysningsprotokoller i 2006. Aktiviteten har falt, og styret lærer opp flere personer til å kunne bruke filmutstyret slik at vi kan få opp aktiviteten igjen. Slik det har vært til nå har oppgaven ligget til 2 personer, noe som er for få.

Ætt og Annet:

Det ble i 2006 gitt ut tre nummer av Ætt og Annet samt en løs "budstikke" for å informere om medlemsmøtet og julebordet i november/desember. Ætt og Annet var preget av flere gode artikler, blant annet ble det av styret og redaksjonskomiteen kåret den beste artikkelen fra de tre nummerene. Vinnere ble Per Stian B. Kjendal med artikkelen om de falne fra Hydrobombingen, Jørn Olsen med artikkelen om Gantes-barna i Eidanger og Per Holte Rosenkilde med artikkelen om Karen von Ansbachs morsaner.

Internett/data:

www.grenlandslekt.no har i 2006 fått ny redaktør. Forumet vårt er fortsatt godt besøkt, selv om det kanskje har falt litt i interesse. Vi tror noe av årsakene er tilgangen på kilder på nettet.

Hedersprisen 2006:

I 2006 ble Statsarkivet på Kongsberg hedret med Grenland Ættehistorielags hederspris. Dessverre klarte ikke de å stille på vårt medlemsmøte i november, men i desember var en delegasjon på Kongsberg og delte ut prisen. Nils Johan Stoa og Kjell Kleivane tok i mot prisen. Deres reaksjoner tydet på at de virkelig satte pris på denne oppmerksomheten fra oss.

Porsgrunn, 28. mars 2007

Terje Rehn Holm-Johnsen, sekretær

Grenland Ættehistorielag

Regnskapstall året 2006

	2005	Budsjett B2006	* 2006	Forslag til Budsjett B2007
INNETEKTER				
Medlemskontingent	28 690	30 000	32 500	32
Gaver fra banker	6 500	6 000	8 000	8
Tilskudd fra fylke og kommune	9 000	9 000	9 000	9
Salg av blader/bøker/CD	8 200	10 000	6 167	8
Møteinntekter	3 375	4 000	10 730	10
Sum ordinære inntekter	55 765	59 000	66 397	67
KOSTNADER				
Nyanskaffelser	17 067	24 000	450	15
Abonnementer	2 126	2 000	2 355	3
Medlemsblad (Æ&A)	8 870	12 000	20 242	20
Møteutgifter	5 554	7 000	15 898	13
Driftsutgifter	7 870	10 000	15 406	15
Sum ordinære kostnader	41 487	55 000	54 351	66
Driftsresultat	14 278	4 000	12 046	1
Renteinntekter	2 116	1 000	3 913	4
Ordinært resultat	16 394	5 000	15 959	5
EKSTRAORDINÆRE POSTER				
Inntekter	0	0	0	0
Nytt kamera(05) / Nytt skap, krus, stati	-8 578	-5 000	-16 204	-5
Sum ekstraordinære poster	-8 578	-5 000	-16 204	-5
ÅRETS RESULTAT	7 816	0	-245	0

BALANSE

	<u>1.1.</u>	<u>31.12.</u>
Kasse	47	374
Utestående/forskudd	0	0
Postbank	5 546	1 071
Sparebank	148 311	152 214
Sum eiendeler	153 904	153 659

Endring i år

-245

Porsgrunn, 31. desember 2006

Svein A Engh
Svein Arild Engh
revisor

Tor Ellefsen
kasserer

Svein W Pettersen
Svein W. Pettersen
revisor

Sverigeturen

Av Kersti Sorter

Grenland Ættehistorielag i samarbeid med Foreningen Norden inviterte til en forsommertur til Bohuslän fra lørdag 12.5 til søndag 13.5.

Det ble i tillegg invitert med medlemmer fra Skien Historielag, Skotfoss Historielag, Solum Historielag og DIS Telemark. Invitasjonen gikk til lederen i organisasjonene.

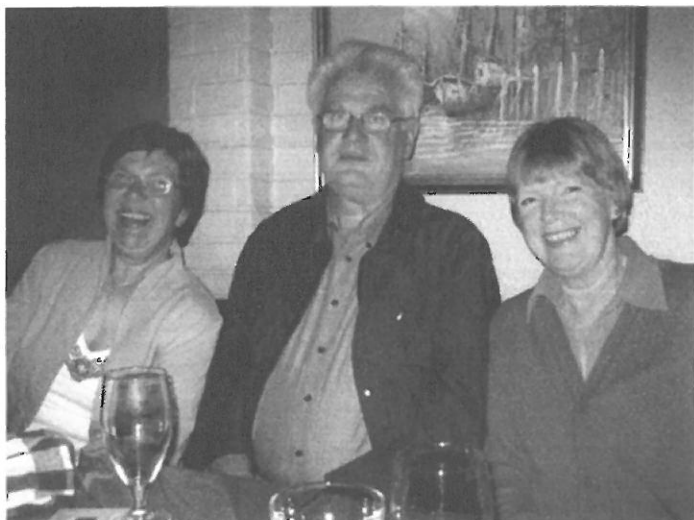
Turen startet med venting og usikkerhet da bussen ikke kom til tiden. Men vi rakk 10-ferja fra Sandefjord. Vi fikk et eget rom i restauranten hvor vi koset oss med god mat fra frokostbuffeten.

I Uddevalla ble vi ønsket velkommen av Stefan Bergendahl og en person til. Vi ble guidet inn i Bohuslän Museum hvor vi ble tatt imot av ei representant. Som fortalte om utstillingen "Gränsland – möte med människor i gränslandet Bohuslän". En interessant utstilling.

Vi gikk litt på egenhånd og kikket og mange var innom restauranten og fikk seg litt mat.

Utenfor møtte i igjen Stefan Bergendahl som tok oss med på en engasjerende byvandring. Vi fikk bl.a. se stedet den lendsmannen Gregorius Dagsson falt. Vandringen sluttet ved Best Western Carlia hotell der vi skulle overnatte.

På kvelden ble alle med til middag i en restaurant rett over gata for hotellet. Thor Øvrum hadde tatt imot bestilling fra alle i forkant, slik at god mat kom raskt på bordet.

Stemningen var god rundt middagsbordet.

De fleste trakk seg tilbake for kvelden etter dette.

Etter forkost på hotellet ble slektsforskerne kjørt til "Uddevalla Släktsforskerare" og resten fikk en omvisning på "Gustafsberg" Sveriges äldsta badort.

Hos slektsforskerne ble vi tatt godt imot av Hilding Jacobsen. Vi ble servert kaffe og kaker mens Berit Berntsson fortalte om klubben og slektsforskning i området. Klubbens medlemmer hadde stilt mannsterke opp og hjalp til med konkrete problemer vi hadde med oss. Dette var meget vellykket for slektsforskerne, men tiden ble så alt for kort!

Svenske slektsforskere stilte villig opp for å hjelpe oss-

Så var det tid for besøk på Torp Handelssenter utenfor Uddevalla. Noen handlet mens andre bare spiste og slappet av.

Deretter gikk turen til "Verdensarven" – helleristningsmuseet i Vitlycke, Tanum. Her ble vi fortalt om helleristningene og var innom et bronsealderhus.

Interessen var stor for helleristningene i Vitlycke.

Color Line gikk fra Strømstad kl. 19.30 og vi kom vel hjem i løpet av kvelden.

Dersom dere er interessert i å se alle bildene fra denne turen, som Kersti og Øystein Sorter har tatt, vil bildene ligge på lagets PC. Den vil være tilgjengelig på hvert byttemøte utover høsten. Er det andre som har bilder fra turen som de vil dele med seg så ta kontakt med redaktøren.

Amerikabesøk

Via Hermod H. Monsen har vi fått en hilsen. Den lød slik:

En av deltagerne i den tunge, offisielle delegasjonen fra Minot i Nord Dakota som var i Telemark i forrige uke, Lynn W. Aas (86), ønsket informasjon om sin slekt fra Gjerpen. Gard Strøm tilbød seg å hjelpe han. Lynn var overbegeistret for all hjelpen han fikk av Gard, han fikk rede på mye mer enn han hadde forventet, noe han gav klart uttrykk for ovenfor delegasjonen og oss som hjalp delegasjonen med programmet her i Skien og Telemark. Det er moro når noen får slike positive opplevelser når de besøker Telemark, så mange takk til Gard Strøm.

Redaksjonen ville se mer på dette og Gard har gitt oss litt fra gamlegjerpen.no ang denne slekta:

Hammersmed, husmann

Ole Gundersen fra Åshammer f. 1/12-1826, s.a. Gunder Halvorsen og Anne Jacobsdatter på Åshammeren.

g. 21/10-1847 Maren Ellefsdatter fra Svarverplass u. Tufte f. 8/6-1817, d.a. Ellef Olsen Svarverplass.

Forlovere: Hans Pedersen u. Berberg og Jacob Svendsen u. Berberg.

1. Jacob Olsen f. 9/12-1847 på Åshammeren. Konf. 1863. Dagarb. i 1865.

2. Gunder Olsen f. 4/3-1850 på Åshammeren d. 1/5-1930. Konf. 1865. Emigrerte til USA i 1872. Kom først til Fillmore county i Minnesota, flyttet i 1878 til Valley City, N. D. Skrev seg Gunder O. Aas i Amerika. Hans barnebarn Lynn W. Aas var på Skomakerplassen i 2007 på sin 86. fødselsdag. Hans sønn Dave Aas (f. ca. 1956) er bosatt i Minot, ND.

3. Erik Andreas Olsen f. 4/6-1852 på Åshammeren g. i Skien 10/6-1878 Jensine Marie Jensdatter fra Buslåttan u. Venstøp f. 1858 (d.a. Jens Olsen Buslaatten).

4. Anne Bertine Olsdatter f. 24/8-1854 på Åshammeren g. i Skien 10/4-1882 jernbanearb. John Pedersen Aspaas fra Sverige f. 1857.

5. Ole Olsen f. 13/11-1857 på Skomakerplassen. Konf. 1872.

6. Anders Olsen f. 30/7-1860 på Skomakerplassen, g. i Skien 16/6-1882 Anne Karine Olsen fra Holla f. 1858.

7. Martin Olsen f. 28/3-1864 på Skomakerplassen. Emg. til USA. Ugift. Br. 1864.

Berthe Andrea (NB), 10/10-1838, Uk. Ole Nielsen i Skien og Pigen Maren Ellefsd., Svarverplads u. Tufte. Uægte. Anmeldt af Ellef Olsen Svarverplads.

Hele denne familien bodde her i 1865. I 1875 hadde Ole enten kjøpt eller satt opp et hus ved gården Åsen (l.nr. 141a). Da var Ole Gundersen "høvleriarbeider ved Giemsøe høvleri i Skien og huseier." De som bodde i familien var Ole og Maren med barna Erik Andreas,

Anders og Martin. Erik Andreas var sagbruksarbeider i Skien og Anders "gjør og selger sopelimer."

I en e-post fra Hermod Monsen står det om turen:

"The Mayor of Minot in ND, Curt Zimbelman is the leader of a group of 18 people visiting Skien and Telemark in June. Included in the group is the President of Minot State University David Fuller and his wife Nancy, and Jo Ann Linrud, Gary Rabe, Libby Claerbout, Neil Nordquist and Linda Cresap, all holding central positions at the University. The delegation also includes Dr. David Looyen from Minot Public Schools, Lynn Aas from Norsk Høstfest, and Wendy Howe from Minot Convention and Visitor's Bureau just to mention a few. And we also look forward to see the retired District Judge for North Dakota Supreme Court Gary Holum and his wife Joan. They have visited Skien and Telemark four times during the last couple of years! "

Hermod forteller videre:

"Delegasjonen var her fra lørdag 2. juni til onsdag 6. juni. De besøkte skoler, inkl. HiT både i Porsgrunn og Bø, de var på Evjutunet, de var på kanaltur, de møtte formannskapet, de var rundt på bedrifter i distriktet inkl. PP, og de var på skjærgårdstur i knallvær."

Minot's ordfører skrev bl.a. i en e-post her om dagen:

"I want to thank you for the wonderful time provided the Minot delegation while in Skien. We had a great time during our visit to Norway. The Minot delegation will have wonderful memories of our trip.

I do believe the sister city relationship we have is truly unique and opens opportunities for both cities."

Lån en slektsforsker

Av redaktøren

DIS Telemark og Grenland Ættehistorielag har samarbeidet om Lån en slektsforsker på Porsgrunn bibliotek. Interessen for tilbudet har vært enormt, og man ser nå at man trenger det samme tilbudet også i Skien.

Derfor vil vi gjerne ha kontakt med personer i Grenland Ættehistorielag som kan ha tid til å hjelpe til litt med dette. Sammen med representanter fra DIS Telemark vil en dele oppgavene seg imellom. Personer som ønsker å låne en slektsforsker må melde fra i forkant til biblioteket.

I Porsgrunn er det Kari Aabelvik som er vår slektsforsker på utlån. Sammen med Inger Kvennodd i DIS Telemark har hun tatt imot mange nybegynnere og hjulpet dem i gang.

Slektsforskerdagen 2007

Et arrangement av DIS Telemark og Grenland

Ættehistorielag

Av redaktøren

For fjerde året på rad skal vi arrangere Slektsforskerdagen i samarbeid med DIS Telemark. Dette er initielt et DIS arrangement og derfor er også tema for dagen bestemt der.

Derfra og frem til arrangementet finner sted i slutten av oktober (27. oktober?) er begge organisasjonene med i planleggingen.

Årets arrangement skiller seg fra tidligere års arrangementer ved at de har et tema for dagen. Fokuset er heller ikke bare på nybegynnere, men på slektsforskere generelt.

Årets tema er "Fotobehandling i slektsforskningen". Det er i et forprosjekt skissert opp en løsning hvor vi satser på 3-4 foredrag som omhandler dette tema. Mulige ting var for eksempel

- Hvor finner man de ulike lokale fotografers bildesamlinger.
- Bildearkivering. Lagring for ettertiden.
- Bildebehandling.

Kari Aabelvik og Tore Granly sitter i en arbeidsgruppe som skal jobbe sammen med DIS Telemark for å få til et spennende program for dagen.

Dersom det er medlemmer her som har innspill, for eksempel gode ideer til foredragsholdere eller tema, så ta kontakt med Kari eller Tore.

Mer informasjon om selve arrangementet kommer i neste nummer av Ætt og Annet.

Er det håp for bilder med skader? Hva kan gjøres? Kanskje er det blant spørsmålene som besvares på Slektsforskerdagen 2007 i oktober.

Digitalisering av kilder—status

Av redaktøren

I over et år har arkivverket arbeidet for å gjøre kirkebøkene tilgjengelig for alle. Nå nærmer man seg slutten på dette arbeidet, og allerede nå jobber man med neste prosjekt. I en diskusjon på digitalarkivet forteller Svein Warberg på Riksarkivet at tinglysningsarkivene, dvs. pantebøker og panteregistre fra før 1935, blir Arkivverkets neste, store publiseringsprosjekt. Rundt regnet omfatter tinglysningsarkivene før 1935 5 millioner bilder, hvorav det aller meste ligger på mikrofilm allerede. Så valg av teknologi blir det samme som for kirkebøkene; skanning fra mikrofilm.

År	Dato	Navn	Andre opplysninger
1847	2. Dec.	Johanne	...
1847	17. Dec.	Marte	...
1847	18. Dec.	Marte	...
1847	19. Dec.	Marte	...
1847	20. Dec.	Marte	...
1847	21. Dec.	Marte	...
1847	22. Dec.	Marte	...
1847	23. Dec.	Marte	...
1847	24. Dec.	Marte	...
1847	25. Dec.	Marte	...
1847	26. Dec.	Marte	...
1847	27. Dec.	Marte	...
1847	28. Dec.	Marte	...
1847	29. Dec.	Marte	...
1847	30. Dec.	Marte	...
1847	31. Dec.	Marte	...

Utsnitt av ministerialbok fra Brevik 1847-1865

I motsetning til kirkebøkene, hvor de legger ut bøker fra hele landet kontinuerlig, vil dette prosjektet være mer geografisk orientert. De kommer til å ta for seg embete for embete, fylke for fylke. På samme måte som kirkebøkene blir dette et samspill mellom Riksarkivet som skal produsere bildene og statsarkivene som skal indeksere og publisere bøkene. De tar sikte på å slutføre hele prosjektet i løpet av to år.

Videre finnes det ytterligere 8 mill. bilder på mikrofilm som arkivverket ønsker å digitalisere/publisere innen 2014. Det materialet som vil være dekket av dette er skifteprotokoller, tingbøker, matrikler, lensregnskaper, militære ruller, for å nevne noen. Det er foreløpig ikke lagt noen innbyrdes prioritering på dette materialet, dvs. hva og i hvilken rekkefølge det vil komme ut.

Filming av kilder ved hjelp av mikrofilm/-fiche vil avvikles innen 2014, og man vil etter hvert digitalisere kildene direkte. Dette forteller Ole Gausdal fra Riksarkivet i samme diskusjon. I en bisetning nevner han at folketellingen 1875 vil bli digitalisert fra mikrofilm eller tastet inn på samme måte som 1865- og 1900-tellingen som allerede ligger på nettet.

Samme Gausdal nevner også senere i diskusjonen at folketellingen 1891 også er med på listen over prioritert materiale for digitalisering.

Dette betyr at vi har mye å glede oss til i årene fremover. I tillegg til dette vet vi jo at folketellingen 1910 vil bli tilgjengelig på nett fra årsskiftet 2010/2011.

VELKOMMEN TIL MEDLEMSTUR I AUGUST

**VI HAR FÅTT TIL EN AVTALE MED VESTFOLD SLEKTHISTORIELAG OM Å FÅ
BESØKE DEM PÅ NAUEN 25. AUGUST.**

**DET BLIR OMVISNING PÅ NAUEN KLOKKESTØPERI SAMT SAMTALE MED
SLEKTSFORSKERE FRA VESTFOLD.**

**VI SAMLER OSS PÅ STATOIL PÅ TELEMARKSPORTEN (MOHEIM) OG KJØRER I
SAMLET FLOKK DERFRA KL. 10.**

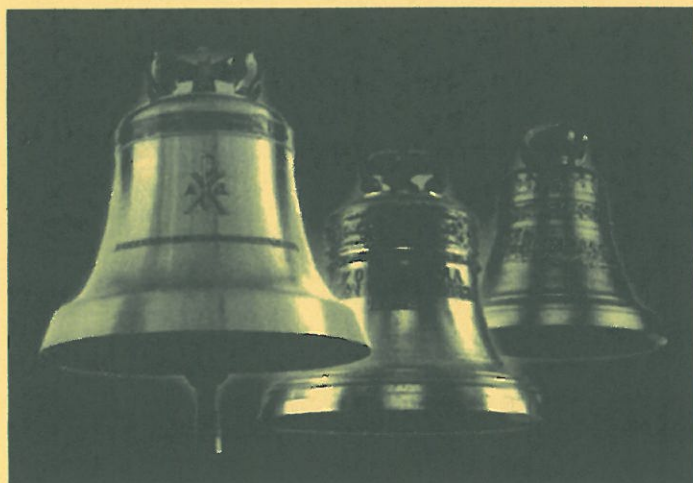
**ET AV MÅLENE MED TUREN ER Å SE PÅ DETTE SENTERET DE HAR BYGGET OPP.
KANSKJE KAN VI FÅ TIL NOE SLIKT SELV EN GANG?**

**VI TRENGER PÅMELDING. KONTAKT TERJE PÅ TELEFON 47904225 ELLER E-
POST H-JOHNSE@ONLINE.NO**

**PÅMELDING INNEN 1. AUGUST TIL TERJE PÅ LEDER@GRENLANDSLEKT.NO ELLER
PÅ 47904225.**

**GI BESKJED OM HVOR MANGE DERE ER OG OM DERE HAR BIL ELLER IKKE. VI
SATSER PÅ Å FYLLE NOEN BILER Å KJØRE BORTOVER MED.**

**VI TAR EN EGENANDEL PÅ 50 KR SOM INNEBÆRER OMVISNING OG MAT.
DERE BLIR ENIGE MED SJÅFØREN DERES ÅNG BENSINPENGER.**

Returadresse:

Grenland Ættehistorielag
Postboks 169

3901 Porsgrunn

A

GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

INVITERER TIL MEDLEMSMØTE

TIRSDAG 25. SEPTEMBER 2007 KL 19
I EIDANGER MENIGHETSHUS

FOREDRAGSHOLDER ER
KRISTIAN HUNSKAAR
FOREDRAGET HETER
"FRÅ LEILENDING TIL SELVEIER"

SERVERING/UTLODNING

VEL MØTT

INNKJØRING TIL EIDANGER MENIGHETSHUS
I ULLINVEIEN PÅ EIDANGER. SKILTET.